

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK.

Egy évre . . . 10 K. — f.
 Hat óra . . . 5 K. — f.
 Három óra . . . 2 K. 50 f.
 Egyes számok ára 20 fillér

BARS

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TARSADALMI HETILAP.

HIRDETÉSEK

□ centiméterenként - 4 fillér
 Nyilttéri közlemények garmond
 soronként 30 fillér.

Gyakori hirdetések és a felünk
 összekötöttesben levő hird. irodák
 arrendményben résztulnek.

A kéziratok a szerkesztőséghez küldendők.

Kéziratok vissza nem adatnak.

E. L. ELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

Megjelen vasárnap reggel.

FŐMUNKATÁRS: DR. KERSÉK JÁNOS.

A hirdetések, előfizetések s a reklamációkat s
 kiadóhivatalba kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI és TÁRSA r. t.

Tanév elején.

A héten megnyiták az iskolák kapui, melyek a tudomány csarnokai-
 ba betesséklik a diplomaéhes ifjúságot.

Százan meg ezren vivnak elszánt
 ostromot, hogy a feltornyosuló akadályok
 torlaszain át a boldogulás révén juthassanak.
 S ha ezeken a torlaszokon önérejükől nem tudnak részt útni, nekiszegzik a protekció hatalmas ágyuit,
 melyek a legtmörebb sziklabástyákon is utat törnek az élet édenkertjébe.

Hasztalan jelölnek meg más ösvényt
 arra hivatott elmék, hasztalan tárják fel a külföld követendő példait: az argumentumok élet letompítja az ösdi fel-
 fogás ködében botorkáló közvélemény, mely évről-évre több és több hivat
 csábít táborába, megszegyenítve a mér-
 tani haladvány törvényeit.

S ha fölvetjük a kérdést, honnan ez az átkozott vakság, mely hatástalanul teszi a modern élettelfogás hajnalpírka-
 dását: két momentumot fogunk találni, mely kielégítő felelethez vezet.

Egyik szál a nemzetünk jellemében
 rejlő urhatnáság felé halad, mi irtó-
 zattal tekint az ipari munkára és lelke egész hevével isteníti a bürokráciát, a mások ok ipari és kereskedelmi életünk pangásából táplálkozik és tereli tudományos pályákra középosztályunk fiait.

Amily nehezen lehet áttörni az
 előbbi konzervatív nézet megjegecesedett páncélját, szintoly nehézségekkel kell megküzdenünk, hogy az utóbbi körülmény káros hatását kiküszöbölhessük közéletünk terrénumból, de az az ijesztő dekadencia, mely a lateiner pályákon való előhaladásban már is mutatkozik, a maga kijózanító természetével mihamarabb más tere fogja irányítani ifjúságunk figyelmét és el fogja temetni megszentosodott elveit konzervatív fel-
 fogásának anachronizmusával egyetemben.

Ha végigtekintünk a pályák követőinek számarányán, ugyszólván mindenütt tulprodukción fogunk találni.

A középiskolák padjain elvéve akad türes hely, melyre ne leskelődnék egy vagy több aspirans, az egyetemek pedig szinte gyárilag termelik a diplomákat. E tultermésnek aztán keserves következményei vannak. Az ifju, miután a tanulás gyötrő munkájával megtörte testi erejét és megtépdeste lelke virágait, kilépve az életbe, szomorú tapasztalatokra ébred. Az iskolák padjain arról álmodozott, hogy éveken át tartó fáradozása rózsákkal fogja behinteni pályájának mesgyéit: s ime most azt tapasztalja, hogy csak sebző töviseken át juthat kitértől céljához.

Természetes, hogy a szabály erejét itt is gyöngítik kivételek: vannak egyesek, kik tehetségük, szerencsésük, vagy a mindennél többet érő protekciójuk sajkáján akadálytalanul eveznek a boldogság révén, de ez mitsem változtat azon nézetünkön, hogy tudományos pályára csak az lépjen, csak az boldogulhat, ki erre el nem altatható hivatást érez, másrészt, hogy pályája választásánál holmi szédítő karriertől ne hagyja magát eltántorítani, mert ez csalóka ingoványba vezetheti, hanem saját hajlama s a közszükséglet legyenek egyedüli irányítói élete eme fontos lépésének

„Jogász nemzet vagyunk“, szeretünk kérkedni és szó, ami szó, nem ok nélkül. Annyi a jogász közöttünk, hogy méltán megirigyelhetnek bennünket — más nemzetbeli hitelezők, kik érdekeik védelmezésében nem rendelkezhetnek ekkora segítő apparátussal. Ha minden ügyvéd helyett egy-egy gyári vagy nagykereskedő cégünk lenne, Anglia a föld alá bujna szegényében. Ily viszonyok között mindenki érthetőnek fogja találni, hogy óva intünk a pályára való lépéstől olyanokat, kik ezt nem hivatottságuk belső sugallatára cselekszik, de rábeszéljük azokat, kik e pálya iránt leküzdhetetlen hajlamot mutatnak.

Szép az orvosi pálya. De ez a pálya amily nemes és magasztos feladatra van hivatva, ép oly költséges is és emellett a legkevesebb szabad időt engedti a szegényebb sorsuaknak mellékkereset szerzésére.

A technikai pályán oly tultermés uralkodik, hogy a fiatal diplomás mérnökök nemcsak a fejlettebb iparu szomszéd országokban, hanem még Amerikában is lenyeltelen működési teret keresni. Ennek legfőbb oka gyári iparunk hátramaradottsága, mi viszont az önálló vámtérület hiányának róható fel. Épen ezért az ország határain belül leg-
 többnyire csak az boldogul, aki megfelelő tőke mellett az önállósításhoz szükséges vállalkozó kedvel dicsekedhetik, vagy kellő protekcióval az állam, vagy valamely törvényhatóság szolgálatába szegődhetik.

Hasonló tulprodukción van a tanári pályán is, bár e pályára nem a vagyonszerzés vágya csábítja, az ifjakat — hanem a legaltruisztikusabb hajlam vezérli.

De ezekkel ellentétben, a szükséglet dacára aránylag kevesebben választják a realis pályákat. Hogy érettségét tett ifju kereskedelmi vagy pláne ipari pályát válasszon, azt a bátor ifjut már megnézi mindenki, mert az Magyarországon csakugyan ritkaság számba megy. De nincsenek is nálunk 100 éves

vagy még annál is régibb cégek. Az ipari vállalkozás nálunk époly ingatag alapon nyugszik, mint a kereskedelmi. Pedig a tapasztalás bizonyítja, hogy csak ezeken a pályákon lehet vagyont szerezni.

Ép ezért nem tudjuk eléggé hangsúlyozni egy tanév elején ezeknek az igazi kenyérkereseti pályáknak fontosságát. A magyar ifjúsággal meg kellene kedveltetni ezeket a realis pályákat, mert az amugy is tulzsufolt lateiner pályán a mai drágasági viszonyok mellett igen nehéz a boldogulás.

lellemképzés.

Akaraterős emberekre van a jövőnek szüksége! — sürgeti a társadalom praktikus pedagógiája. A nemzetek megvívandó nagy harcában a nemesen edzett jellemű fiakkal rendelkeznek lesznek a vitorok! — példázza a japánok muszka-győzelme. Ez az akaraterős, ez az erővel teljes karakter pedig — tapasztaljuk — kevésbbé a sokat tudáson fordul meg, mint inkább az akaraterős okos használatán.

Ezt hangoztatják az iskolai nevelésnek uj utjait keresők is.

A művelt Nyugat iskolapolitikája már erősen alkalmazkodik, itt-ott már teljesen átalakult a fentebb citált axiómákhoz. Iskoláikat az eleddig uralkodott észtmő elvek helyett karakterformáló nevelésiekre reformálják és reformálták át. Csak az u. n. „munkáltató-iskolákra“ kell utalni, hol az akaraterős nagyobb megnyilatkozását biztosító sőt kikövetelő produktív-munkásság szinte tanítási elvvé emelkedett fel. Hol a legtöbb stúdióban nem a könyv száraz szövege vezet többé a tanulót, de a szinte műhelyszerű laboratóriumi módszer. S ezt nemcsak az ipari tendenciája, tehát kifejezetten szakiskolában, de a hellenizmus fáján nőtt előkelő középiskolákban is így vállalják.

Az életre az élet lényege a munka, az akaraterős kifejeztése által nevelni, mondja a sokat gúnyolt „gründlich“ német professzor. És iskolájából csinál egy a való életből mintegy kihalított tevékeny társadalmi kis közösséget, hol x-nek meg y-nak nem az az értéke, amit numerikusan produkál a tanár kalkuluskönyve számára, de amennyit cselekvő erkölcsi produktivitásával felmutatni tudott, konkretizált.

Szó sem róla! mintha az akaratnyilvánulás eme formációját nem befolyásolná az intellektus, a régi tanulmányi emléken és metodusokon is táplálkozni tudó iskolás értelem-fejlesztés. De, hogy kizárólag ezeken a kitaposott ösvényeken a jövő szükség szerű feladataihoz nem vezetheti el az iskola századunk gyermekét; azt szinte kísérletileg mutatják odaát ki. Azt akarják elérni, hogy az életnek ne kelljen az iskolából beléje léptetted de genere újra nevelnie. Azt ki-

vánják — s ítélje meg mindenki a maga életéből a kívánalom helyességét és jogosultságát, — hogy tegyen az iskola a valaminél mindenestre többet, kézzelfogható a padban ülő ifjunak tökéletes emberré formálása javára.

Ezt pedig kifejezetten az akaraterő nevelése során kívánják elérni s minden jel arra mutat, hogy el is tudják érni.

Ezen a számlán azután sok olyat tartanak nyilván, ami a nevelés tisztaságához vezet. Ilyenek a többi közt az iskolai tanulmányutak. Azonban nem a szokott kirándulásokat értik és fizik alatta, ahol mindig csak az elpuhító kellemes émociók képzetkörei dominálnak. Azok alatt a tanulmányi napok alatt a való, a lüktető élet ül bele a katedrába s tartja emberi alkotás és természetélet szemléletének képeiben a maga nagy és tanulságos prelecióit, ragadván magához minden egyes kiránduló diákban a maga jövő s hasznos dolgok végrehajtásában törhetlenül akaraterős atómjait.

Az ilyen tanulmányutaknak — egybehangzó vélemény szerint — nagy az akaratü nevelő, jellemfejlesztő hatásuk. A magunkalkotta program szükségszerűen tömög betartását követelven a társaság legkisebb tagjától is, önfegyelméréshez vezetnek. Önfegyelmérés pedig a helyes akarszabályozás fundamentuma. Sok szülő adna aranyat érte, ha gyermekében dúsan látná azt fejlteni! Kötelességtudás, közösségérzet, altruizmus, belátás, pontosság, lelkiismeretesség előnyösen növekedik a lelkekben a helyesen szervezett és vezetett tanulmányuton. Sokszor mint egy gyors hatású nevelőkúra szemelláthatólag fordít az előbből nem sikerült nevelésen. Ad oculos demonstrálva tanító természetén túl a kurtán fegyelmező út a hebehurgyát gondolkodóvá teszi, a türelmetlenkedővel vágyai mérséklésének szükségszerűségét láttatja be; önzöt szociális érzékűvé tesz, az önbizalmatlanba a spontaneitás csiráit helyezi el. Hogy a testi fáradságok elviselni bírásának tudata és érzete az erkölcsi érzést növeli: életlélektani tény. Mindezek pedig külön és

együtt olyan erények, melyekből a társadalomnak, a nemzetnek helyes utakat járni akaró és tudó erős akarató tagjai hivatottak válni és alakulni.

Mert eldöntöttnek kell tekinteni, hogy az összes életpályákon a nemesen edzett akaraterő által determinált erkölcsi jellem az, ami az embert egész emberré, hogy úgy mondjuk tökéletes lényé avatja.

Nem elég a hasznos és szükséges életjavakat csak katedrailag hirdetni. Viszonyba is kell azokkal hozni az ifjuságot, a nemzet reményét.

*

Tanév elején a sablon is megköveteli az újságtól, hogy az iskola körébe vágjon vezető-gondolataival. Múltán, mert alig van család, melynek illyentájban legsűrűtebb teendőjét nem az iskola szabná meg. A fentebbi eszmék színrevetésével szolgálatot véitünk tenni szülőknek, iskoláknak egyaránt. Szeretnők, ha úgy lenne!

A lélek nemesítése, az ideális nevelés.

A társadalom beteg, lázas beteg. Ha diagnózist állítanék fel, azt mondhánám, nincs ereje a megújulásra. Erre az újraszületésre, erre az új berendezkedésre nincs ereje, erkölcsi ereje. Egy új világnézet küzd a régivel. Az előbbi mindent lerombolni akar, de újat építeni képtelen; az utóbbi meg váltig ragaszkodik az elavult régihez és a számbavehető újítástól irtózik szörnyen. Két véglet találkozás az, melynek küzdelme sorvasztja, bénítja a nemzet erőit. Amugy is szeretjük a szélsőségeket. A kedvező fejlődési feltételek meg hiányoznak belőlünk, nem neveltek rá.

A nemzet gerince, a középosztály beteg főleg, ezért szenved miatta az egész nemzetet. Egy különös, a magyar nemzet egész lényével ellenkező váltja keletkezett, mely a legtisztább és legjövődelműbb pályákat a számarányát jóval meghaladó tömegben lepi el a értelmi színvonalra, meg kedvező vagyoni helyzete miatt mindinkább előtérbe nyomul. És csodálkozással meg nem csekély eiképedéssel látjuk, hogy a keresztény világlátottság és hazafias érzés alpján álló isko a ily, a magyarságtól et-

nikailag és érzelmileg különálló nemzedéket is nevelt, mely kész keresztül gázolni egy eszerv megszentelt hagyományain, hogy mindenáron érvényesülhessen.

Nagy baj ez, igen nagy baj. És ezek láttára ki kiáltson fel a mellét verve: mea culpa, mea maxima culpa? A tanfériak? Oh nem, ők csak annyiban részese e nemzetbűnben, amennyiben a mai tanszabadság mellett oktatásügyünk rendszerének hűségesség végrehajtói voltak. Ennek a szörnyűségesség eredménynek be kellett következni. Az elmének túlságos fejlesztése, a valóságos észleljéferozás az iskolának minden idejét lekötö, a nevelés, a lélek nemesítése csak mellékes, jó, ha jut rá idő. Az olemben 100—150 gyermeknek héringmódra egy terembe való bepréselése mellett a szó valódi értelmében „tömegnevelés“ folyik; a középiskolában nincs rá idő, ott már az első osztályú 9—12 éves gyermeknek „előadnak“, a neveléssel bibelődjön a szülő; a főiskolákba pedig urak járnak, akiknek nagy része már „egyéni“ nevelésben részesül a kávéházak és egyéb mulatóhelyeken.

Hol itt a nevelés? A világ forgatagában a nyers erő, a túlekedés érvényesül csak igazán. Tiporni kell, nem szánszkodni, — ez a jelszó. Ábrándozásból élni nem lehet, az idealizmus meg az. A szép lélek, jó szív ma nem sokat ér, legfeljebb amolyan holttörke, mely nem igen kamatozik birtokosának. Egy erő van ma a világon, mely azt kormányozza, mely előtt mindenk meg hajolnak s mely után llegeve törtet a milliók tömege: a vagyon, a pénz. Ez hódít, ez uralkodik. Sőt a megkóstolt kultúra, mely oly sokra kötelez és annyi vágyat ebreszt, ez is az anyagiaságra készítet. Soha annyi léha, anyagiasan gondolkodó ember nem élt talán, mint a mai korban.

Es ez az ideális nevelés eredménye? A mai kor gyermekére igazán nem találó Eger bíborosérekének a millenium évében kiadott és ízzó haszseretettől lángoló körlevélének ez az egy kérdő mondata: „Voi-e valaha nemzet, melynek szentebb lett volna a haza neve, a haza nagysága?“ A multban így volt, a jelen most mutat. Mint fojtó köd nehezedik lelkünkre, az áldemokrácia, az a nemzetközi, mely a mult hagyományait előki, kigúnyolja.

Egész nevelési rendszerünket akként kellene az egész vonalon berendeznünk, hogy hibáink, nemzeti erényeink intenzív fejlesztésével paralizáltassanak. Mert nem-

T A R C A.

Hétköznapi mesék.*

Irtá: Ferenoy Paula.

Folytatás.

IV.

A falu, kicsiny volt és esendes. Az én jó anyám, egyszerű, parasztházikóban lakott, kicsiny ablakában vérpáros muskátli, bazsalicaka nyilott, falait fehérre meszelték, sima fapadlóját magunk suroltuk fel. Az udvaron parányi kert állott, kerítését komló burjánozta, alatta patak csörgedezett, felénk zöldelt a közeli erdők sötét fenyvese . . . amerre a szem látott, dús mezők terültek el.

Oly szép volt ott minden, oly harmónikus nyugodt, — éreztem, meggyógyulok ottan! . . . A büszkeségem romokra tört már, az első hullámcsapás lerombolta azt . . . A multból, a mesék régi világából, csak egy maradt fenn . . . az álmok, a félbenszakadt, csodás tündérvággyak . . .

Esténként, mikor leültünk a vén hársfák alá, lehajtottam a fejem jó anyám ölébe, beszéltem csillogó szemekkel a jövőről, ha én híres művésznő leszek . . . nagy ünnepelt . . .

Az egész falu tudta, hogy színésznőnek megyek. Tiszta fogalmuk nem volt a do-

logról, — azt hitték, hogy olyan vándortrupp forma, vezetett, gyülelész, tekergő népség az is olyan, aminő mihozzánk is jó, — pejtákban hálnak, korcsmákban játszanak, egy hatos belépő jegyet kell fizetni, ellopnak egy csomó, mindenféle dolgot, adósak maradnak, aztán bucsú nélkül állanak tovább . . . Próbáltam felvilágosítani, hasztalan. Abba is hagytam, — minek! . . .

Az intelligencia, kevés tagból állt. A térfak ostobák voltak, sokat képzelők. — Szép voltam, . . . Kiváltam a kicsiny, falusias körből. Irigyeltek, az asszony nép rosszat akart minden szómra fogni, — ha kacagtam, ha szóltam, — az irigyiség rosszakarató szokat szólatott ajkukról, — ha más azt tette, amit én, — nevétték, kedvesnek vették, — rólam azonban minden bűnszámba ment . . .

A színésznő rovására, sokat irtak elő, — a férfiak, a tanító, a jegyző, — a festett arcú dámát hitték bennem . . . Félistent akart játszani előttem mind, leereszkedéssükkel boldoggá tenni, . . . én azonban, csak nevettem őket!

A szomszédunk, egy ősz kasznárcsalád, — szivesen beszélgettek velem, anyámmal, — egy fiuk volt, az ügyvéd Elemér, az apja szemefénye . . . az anyja büszkesége . . .

Multak a napok, hét-hétre tünt a multban el, a falu egyformán, reménytelen, az én élttem szintelen maradt . . .

A tanító, udvarolni kezdett, . . . a jegyző vágya, az életből mulatni velem egy kicsiny kis időt, . . . a faluban mind hangosabbá vált a szó s mikor szemükbe kacagtam, mikor egyenes nyíltsággal mondtam meg nekik, hogy sem szerető, sem feleség nem akarok lenni . . . hogy az én álomat meg se tudják érteni ők, . . . engem . . . lelkeket . . . hogy unom a kis emberek hétköznapi, egyszerű meséit . . . valóságos pokollá lett az életem, üldöztek, rágalom rágalomra ért, azt mondták, céda, nagyragyó teremtés vagyok, . . . a vérem nyugtalan . . . hogy könnyelműen kár volt oly szerencsét eldobni magamtól . . .

Ezer szó, beszéd, — az utolsó gyerek kaján mosollyal bámult, éreztem, menekülnöm kell, el onnan, messze, ahol nem bántanak, ahol megértenek engem . . .

És mi volt az az én rettenetes bűnöm? Mert szeretni nem tudtam, mert térdem hálalkodva nem fogadtam egy kis ember kezét? . . .

S miért? . . . Mert biztos kenyeret ad, egy szegény lányt névvel ruház fel, asszonyává tenni? S az a szerencse, egy apró törpe, ki

zeti erőnyeink még e sivár korban sem veszték ki belőlünk egészen, megvannak azok bennünk, csak az anyagiasan gondolkodó nemzetköziség iszapja fedi azokat hol kisebb, hol nagyobb mérvben. Akik pedig nem birnak, nem akarnak a nemzettestbe beleilleszkedni; akik nem tudják, nem akarják a nemzet vágyait, lelkét megérteni, felfogni és a maguk vágyait és lelkét a nemzetével azonosítani: azok pusztuljanak. A beteg nemzettest csak úgy szabadulhat meg bajától, ha a fertőző anyagot magából kivette, egészséges életnek indul. Elpusztulni nem akarunk.

Neveljünk tehát és ne csak tanítsunk. A tudományos szempontból alantass fokon álló régi iskola a szigorú fegyelem miatt lánglelkű és bámulatos mélytudású férfiakat tudott nevelni. Ne az ész fejlesztése legyen tehát az iskola fő-feladata, hanem első sorban is a lélek nevelése és a test céltudatos nevelése. Mit ér a legnagyobb tudomány is erkölcsi alap nélkül? Nagy baj pedig az, hogy az iskola sem a gyermeki lélek, sem a test fejlődésével számot nem vet, hanem időről-időre egyre bővebb tudománnyal iparkodik tömni a fejletlen agyat. Ennek következtése aztán az is, hogy a satnya test és túlerhelt agy később, amikor az élet kemény küzdelemében a legnagyobb szükség volna rá, kimerül és idegrendszerünk teljesen felbomlik. A huszadik századot utódaink legtalálhatóbban az idegbajos, vagy egyszerűbben a bolondok századának nevezhetik el.

Valamivel kevesebb tanítás, de annál több lelki és testi nevelés!

Kántor István.

A modern nevelés Tajgetosza.

A mostani korszellem lelkeltelenséggel, helytelenséggel bélyegzi meg a régi görög-nevelés bizonyos elveit; különösen azokat, melyek a Tajgetosz szereplésével vannak kapcsolatban. Mint köztudomású, a Tajgetosz a szervezetileg gyenge, satnya görög nemzeték halálának kapuja volt. A görög nevelés a gyengével, satnyával szemben nem ismert könyörületet, irgalmat. Azóta nagyot változott a nevelés szelleme. Több altruizmussal rendelkezik mint valaha. Ma a gyenge és az erős teljesen egyöntetű nevelési jogok keretébe tartozik. Azonban ne feledjük, hogy ez a nevelési jog kizárólag csak a tanuló szervezetre vonatkozik; a szellemet

mellőzi. A gyengébb szellemi világgal bíró tanuló, ha az előmenetelben nem tud lépést tartani az erősebbel: menthetetlenül megbukik, melynek számos szomorú következménye szokott lenni. Valamint hajdan a Tajgetosz szikláiról a mélységbe dobtott gyermek az ott leskelődő ragadozók áldozatává lett, azonképpen most az iskolából kiküszöbölt, a társadalomba kutasított tanuló rendszerint valamelyes szellemi ragállyal, értőzésekkel, velagségekkel stb. áldozata. Az a szellemi táplálék, melyet a tanuló az iskolában kapott, elégtelen ahhoz, hogy a szociális életben reá háruló veszedelmekkel megküzdhesen. Így misem természetes, hogy azok karjaiba kerül. A fiatalok csak a szellemi táplálék, melyet a tanuló az iskolában kapott, elégtelen ahhoz, hogy a szociális életben reá háruló veszedelmekkel megküzdhesen. Így misem természetes, hogy azok karjaiba kerül. A fiatalok csak a szellemi táplálék, melyet a tanuló az iskolában kapott, elégtelen ahhoz, hogy a szociális életben reá háruló veszedelmekkel megküzdhesen. Így misem természetes, hogy azok karjaiba kerül.

Ha az iskolából kutasított gyermek vagy ifju itt-ott áthágja az erkölcs, a jog kereteit; megtorlásban, büntetésben részesül. Pedig ilyenkor korántsem az ifjút, hanem az iskolát, a társadalmat kellene felelősségre vonnunk. Az elégtelen osztályzat többnyire a mai iskolai rendszernek a büne. A mostani iskolák pszichológiai lehetlenségeket kívánnak a tanulóktól. Többek között követelik, hogy a tanuló minden tanítási tárgyban kiváló előmenetelt tanusítson. Tehát ugy a számolásban, mint a nyelvtanulásban, a rajzban stb. Ha pl. valamelyik tanuló tipusánál, tehetsége mineműségénél fogva a latin, vagy más idegen nyelv tanulásában csak gyenge eredményt mutat fel, osztályisméltésre utasítják, vagy a fenálló körülményekhez képest kirekesztik az iskolából. Egyébként más tanítási tárgyakban, melyek tipusának, tehetségének hódoltak; jó előmenetelű volt. Az elégtelen osztályzat, mely miatt a tanuló kikerül az iskolából, utját állja a további haladásnak; a tanuló természetes képességei, típusa paragon marad, elserved, holott ha az iskola nem az átlag eredményt, hanem a tanuló tipusának, képességeinek munkáját vizsgálja, mérlegeli; a tanulóban hasznos és értékes tagot nevelt volna a hazának. Minden tanuló lelkében akadunk bizonyos képességre, mel et, ha észszerűen művelünk, többet nyerünk, mint a jelenlegi buktatásal.

A mostani tanítási rendszer, mely minden tantárgyban egyforma előmenetelt kíván a tanulóktól, hozzá hasonlít a zűrű lombózzal bíró fához, melynek sok, de apró s kevésbé élvezhető gyümölcse van.

Pedig kétségtelen, hogy minél ritkábbak a fá ágak, annál jobban érvényesül a napsugár, a levegő s annál értékeesebb a gyümölcs is. Ebben az esetben kevesebb, de jobb gyümölcsöt kapunk.

Baj, hogy a pedagógusok bizonyos hányada nincs tisztában a maga egyéniségével, típusával, így sokszor igazságtalanságot követ el a tanuló előmenetele megbirálásánál. A tanuló, ha mindjárt más típusú is, kénytelen-kelletlen a pedagógus típusához alkalmazkodni. Ha nem tud alkalmazkodni, ami a szakrendszerrel egyenesen lehetetlen, rossz, vagy elégtelen osztályzatot kap. Sőt ezt az anomáliát gyakran a vizsgavezető-előnkél is tapasztalhatjuk. Ha pl. az előnk kedvenc tanítási tárgya a latin, a vizsga időtartamának tetemes részét annak a tárgynak szenteli; követeli, hogy minden tanuló valóságos nyelvtelenség legyen. Nem törődik a konkrét gondolkodású elmélkkel. Amint röviden látjuk, iskoláinkban ezidőszent meg igen sok hibát találunk. Szakítsunk tehát a régi, ósdi rendszerekkel; törekedjünk arra, hogy minden tanuló megfelelő szellemi táplálékban részesüljön. Gyengeség miatt ne taszitsuk ki az életbe. Adjunk alkalmat és módot, hogy minden tanuló szerezzze meg azt a szellemi utralvalót, mely az életben való boldoguláshoz szükséges. Számoljunk a tanuló típusával, képességével. A vizsgai buktatások helyett hozzunk be inkább u. n. felvételi vizsgákat. Így aztán minden tanuló képességeinél, típusánál fogva olyan pályára megy, mely életboldogulását legjobban biztosítja. A felvételi vizsga világosan megmutatja, hogy a tanuló típusa megfelel-e a pálya követelményeinek, vagy sem.

Szobolovszky István.

Különfélék.

— Léva város közönségének egyik legfőbb vágya, hogy az újabb rendezés alkalmából honvéd-eredet nyerjen; és pedig akként, hogy egy, esetleg a 14-ik ezred, melynek két zászlója Nyitrán egy Léván van, helyeztessék Lévára, melynek egy zászlója Ipolyságon nyerne elhelyezést. Természetes, hogy Nyitra más ezredet nyerne. Ez irányban — úgy tudjuk — a város polgármestere már régebben érintkezésbe is lépett Honvármegye alispánjával, hogy ez ügyben közös eljárást indítsanak.

engem, megse tudna nyers, durva szellemével érteni se soha? . . .

Nem áll előttem nyitva a világ? Mi vár ott még rám? Az élet, a művészi, a fenséges, a ragyogó, a csodás . . .

Az élet ott! . . . s egy kis falusi tanító itt . . .

Ah . . . én élni, ragyogni vágytam, fényre szomjuhoztam nagyon . . .

Független szabadság! S majd nagy leszek, gazdag egykoron, magamhoz veszem az én édes jó anyám, kinek annyi gondot, oly sok szomorúságot okoztam, az én dőre álmaimmal már . . . Szegény jó asszony, — sirt . . . ellenezte nagyon . . . azt mondta, elveszek ottan, — de én szilárdul álltam könnyűek, könyörgésnek ellent s dús reményekkel vágtam új ösvényre át, mely felvezet a fényhez, a dicsőséghez, a halhatatlansághoz, — a művészetéhez fel . . .

V.

Egy vándor kis truppon volt az első szereplésem, eleinte húzódtam, de a művészet útján, nehéz a haladás nagyon. Kocsikon vándoroltunk, pajtáiban, korcsmapadon háltunk heteken át sokszor.

A társulat községekbe szállt hadból állott, bűn volt a lehetetlenség is, a mosolyaik durva hazug máz, arcuk festett, . . . hajuk bódító olcsó illatu vízzel meglocsolta . . .

Hogy irtóztam, hogy undorodtam tőlük! . . . Nő létemre, ott utáltam az aszszonyt először meg, ott láttam, hogy mily álatta tesz a nyomorult szegénység . . . Lelkemben valami hang sikoltott, mintha valami ijedt kis madár szárnyalásával csapdosott volna odabenn . . . futni, menekülni el, . . . de a gyám, művészet, megizmosította lankadt energiám . . .

Ott volt meg csak kinos az élet igazán. Irigység, rágalom, álnok kulisszapletykák . . . A közönség észrevett s megszeretett hamar. A direktor is azt mondta: lángész, művész, igazi, értékes vagyok . . . És én, erősen küzdve a piszkos, hőmpölygő árral, mindig hatalmas ambícióval törtem felfelé, tanultam, küzdöttem, hogy szeplőtlenül, szűzi fényei érjek a magasba fel . . . Tudni, többet, sokat, . . . a szeparék vig zajában sosem vettem részt, előadás után sietve mentem szobáskámba, elköltöttem szegényes szűkös vacsorám, — s féléjjel bámultam aztán, álmodozva, az alaktalan néma éjszakát . . .

A sátán máz ablakban kísértetni jött . . . szerelem, fény, . . . dicsőség . . . kincs . . . s diadalmaskodtam! Mellőzni kezdtek, szerepemet mind szűkebben szabták . . . Kürrölöttem díszes, cifra ruhában pompázott mindenik — az én ruhám moett volt, fol-

tozott, . . . az én arcomat sohse érte festék, — az én könnyes szemem mindenkor bátran mert a nagyvilág szigorú szemébe nézni . . . Egy csókom . . . csak egy . . . megváltás lett volna, de én az én eszemből akartam előre törve célhoz jutni.

És mi haszna, a nagy világ még sem hitt nekem . . .

Hosszu hónapokon jártam a nehéz golyókat, véreztem keresztet alatt, lábam erőtlén lett . . . de nem roskadtam még se . . . De valamit elfeledtem még . . . a falusi kasznár utánam jött, követett mindenhova . . . ami szerelmünk a menny tisztasága volt, az élet, mely tündérmesékkel, aranyos, hófehér álmodokkal volt tele . . . Ő, a boldog, kis fészekről beszélt, — én napsugárról, mely bearanyozza azt . . .

S az apja, valahogy megtudta azt, . . . kegyetlen szigorral állt közénk, azt mondta, az ő fia nem bujik velem, hogy én szerelmem rut, cselszövő, háló mely aranyra, kincsera halász csupán . . .

Pénzt dobott elém . . . azt mondta, a fia mámorát fizeti, megfizeti dúsán, gazdagon, hisz tudja ugyanis, hogy csengő aranyra szomjuhozom csupán . . . Ha akkor nem szakadt meg a szívem, — sohse többé; egy hang, egy mentő szó nem szakadt ajkamon, csak álltam előtte ott, . . . lehajtott fővel,

— Az erdek végleges elhelyezésének tanulmányozása már folyamatban van. — Erre enged következtetni Szombathely rendezett tanácsa városához intézett miniszeri leirat is: „Szombathely város tanácsa aug. 1-én kelt fölterjesztésére — hogy Szombathelyre hoavadság helyezettessék — értesitem a város közönségét, hogy a város ajánlatát tudomásul vettem, *előjegyeztem* és a m. kir. honvédség végleges elhelyezésénél tekintetbe fogom venni. A miniszter meghagyásából Szirmai ezredes.” Ujitsuk meg mi is haladéktalanul eljárásunkat, hisszük, hogy Hontvármegyével karöltve célt érhetünk.

— **Elhalasztott kirandulás.** Miként értesülünk, a félegyházai állami tanítóképző intézetnek mult számunkban is jelzett tanulmányúja egyelőre elmarad. A Tátra-vidéki programot az egész országban uralkodó esős időjárás alatt nem tudná az intézet megvalósítani s így kénytelenek a kedvezőbb őszi napokat bevárni céljai teljes megvalósítására. Az itt tartózkodásukra tett intézkedéseket vendéglátó kartársaik, illetve a testvérintézet ehhez képest szintén elhalasztotta.

— **Rendjelátadás.** Öfelsége Dr. Frommer Ignác t.b.m. főorvost a közegészségügy terén kifejtett 4 évtizedet meghaladó buzgó tevékenységéért a Ferenc József-rend lovagkeresztjével tüntette ki. Ez alkalomtól Léva r. t. város képviselő-testülete f. hó 8-án d. e. fel 12 órakor ünnepélyes rendkívüli közgyűlést tart, melynek egyedüli tárgya Öfelsége kitüntető oklevelének és a F. J. rend lovagkeresztjének átadása Dr. Frommer Ignác főorvos képviselő testületi tagnak. A gyűlésen a képviselőtestületi tagokon kívül a kitüntetettnek jóbarátai, ismerősei és az érdeklődők is szívesen látnak.

— **A lévai ifjúsági játszótér ügyével** most foglalkozik a vallás és közoktatásügyi miniszterium. Mint értesülünk, a miniszteriumban saigortan ragaszkodnak ahhoz, hogy Léván a tanulóifjúság részére mielőbb játszótérrel és pedig megfelelő játszótérrel gondoskodják a város és pedig akként, hogy az haladéktalanul rendelkezésre álljon az ifjúságnak.

— **Az iparos- és kereskedőtanoncskolák** felügyelő-bizottsága folyó hó 5-én Holló Sándor elnöklése mellett gyűlést tartott, amelyen Sinkovics Ferenc, főgimn. tanárnak a kereskedő-, Sós Simon rajstanítóknak pedig az iparostanoncskolánál eddig betöltött állásukról való lemondása tudomásul vétetvén, — a két tanárnek éveken át tanusított kiváló buzgalmaért

mintha bűnös lettem volna, — s az ember, kit egyedül szeretett lelkem, ki bálványom volt nekem, némán tekintett mélyen maga elé, egy mentő, egy védő szót nem beszélt éretem, . . . egy hang, egy szót . . . semmit, semmit sem ! . . .

Mikor egyedül maradtam, akkor eszméltem a mély kábultságból fel . . . akkor tört keblemből a keserű sokszó . . . akkor sirattam életem, boldogságom el ! . . .

Aznap este kentem az első festéket fel s mikor a közönség kacagott, tombolt, nevetet hirta odakint, — én mosolyogva köszöntem a dús virágözönt . . . a kulisszák mögött, eltorzult, a kacagó mosoly . . . s a kifestett arcon, egy égő könny tört barázdát keresztül . . .

S ettől kezdve, komédia lett minden, az élet, magam, az embertömeg, — csak egy óél volt, az út, a művészethez fel ! . . .

A falusi kaszánra fel eljött még egyszer, bocánatot kért, esküdött, hogy szeret, . . . küsdeni fog értem . . .

És én nem tudtam hinni . . . égetett keze szorítása, fáztam tekintete lázas hevével . . . Valami hideg űr támadt szívemben lent, — nagyon fájt, — de nem szeretett többé ! . . .

Folyt. köv.

teljes elismerését és őszinte köszönetét fejezte ki. — A kereskedőtanoncskolához a folyó tanévre Tokody István kántortanítót választotta meg, aki nevezett iskolában való tanításra képesítve van, az iparostanoncskolánál pedig a rajz tanításával heti 3—3 órában az 1912—1913. tanévre Kiss Gyula és Svarba Endre tanítókat bízta meg.

— **Gyászhir.** Tokay Lajos hírlapíró kollegánkat, a balassagyarmati lap szerkesztőjét, a felvidéki írók és hírlapírók szövetségének főtákarát pótolhatatlan vesztéssel sújtotta a kéréheletlen sorsa keze, smennyiben édes atyja, id. Tokay Lajos tiszaföldvári földbirtokos munkás életének 78. évében e hó 6. án elhunyt. A nemeslelkű emberbarát holttestét e hó 7-én helyezték örök nyugalomra negyszámu rokonság, jóbarát és ismerős részvéte mellett Balassagyarmaton. Nyugodjék békében !

— **Tanulók segélyezése.** A főgimnázium segélyző-egyesülete folyó hó 4-én gyűlést tartott, smeyen Sinkovics Ferenc főgimn. tanár, az egyesület buzgó elnöke, bejelentette, hogy az alapszabályok értelmében a tanári kar ujra őt választotta meg az egyesület elnökévé, amit a gyűlés legnagyobb örömmel vett tudomásul, mert Sinkovics Ferenc már évek óta teljes lelkesedéssel és kitaró üzszárettel intézi az egyesület dolgait. A Fertetics István elítávozásával megüresedett könyvtárosi állásra Szentiványi Ödön tanár lett megválasztva. A gyűlés Fertetics Istvánnak buzgó működéséért jegyzőkönyvileg fejezte ki őszinte elismerését és köszönetét. Bejelentette továbbá az elnök, hogy Huberth Pál alapító tagul lépett az egyesületbe. — Könyvségly iránt 134 kérvény érkezvén be, a válasszmány elhatározta, hogy lehetőleg az összes kérvényezőt eliltája a szükséges tankönyvekkel s ezen célra — a meglevő tankönyvek felhasználása mellett — 500 koronát szavazott meg új könyvekre és 100 koronát folyósított a könyvek be-kötésére.

— **Uj százkoronások.** Az Osztrák-Magyar Bank október első napjaiban kibocsátja az új százkoronás bankjegyeket. A mostani százkoronásokat könnyen lehetett hamisítani, azért vált szükségessé az uj kibocsátása, amelyeknek rajza olyan lesz, hogy a hamisítás felismerését könnyűvé teszi.

— **Gyászhir.** Nagy és pótolhatatlan vesztéssel érte Ördög Lajos, városunknak köztisztviselőben álló polgártársát, akinek Árpád fia, a tanítóképzőnek egyik kiváló növendéke övéinek mély fájdalomra folyó hó 8-án, hosszas betegeskedés után, 19 éves korában elhunyt. A szép reményekre jogosított szelid és törekvő ifju halála őszinte részvétet keltett mindenütt, ahol jales tehetéseit ismerték, mert egyes körökben s egyesületekben több alkalommal szerepelt mint énekes és szavaló s jól sikerült előadásaival sok, kellemos élvezetet nyujtott hallgatóinak. Hült tetemeit e hó 5-én nagy közönség őszinte részvétél kíséerte végső útjára, a helybeli ref. temetőbe.

— **Eljegyzés.** Vályi Miklós, Weisz Simon lévai jöhírű kereskedőnek fia, a bukareszti Cerkez-féle kötszőgyár igazgatója, eljegyez'e Stern Möríc bukareszti nagybizományosnak kedves leányát, Theát.

— **Bucuszó főrabbi.** Dr. Silberfeld Jakab aranyosmaróti volt főrabbi mult hó 31-én bucauzott el szép ünnepi beszédben hiveitől, akik nagyon szereték a népszerű főrabbit. Békéscecsában, uj állomáshelyén ma egy hete iktatták állásába. Az avató beszédet apósa : Liebermann Jakab lévai főrabbi mondta.

— **Áthelyezett vásár.** A kereskedőlelmügyi miniszter megengedte, hogy Verebély községsben az 1912. évi szeptember hó 24. és 26-ára eső országos állat- és kirakóvásár ez évben kivételosen október 8-án és 10-én tartassék meg.

— **Gazdakongresszus Szegeden.** A szegedi országos szőlő- és borkiállítás kapcsolatban a Homoki Szó ögazdák Országos Egyesülete szeptember hó 22-én Szegeden gazdakongresszust tart a város háza közgyűlési termében. A kongresszuson dr. Istvánffy Gyula egyetemi tanár, az ampelologiai intézet igazgatója tart előadást a

peronospora elleni védekezés ujabb tapasztalatairól, továbbá Jablonovszki József, a m. kir. rovartani állomás igazgatója a moly elleni védekezés ez évi eredményeiről. A kongresszusra utazók részére a kereskedőlelmügyi miniszter kedvezményes utazási jegyet engedélyezett. A kongresszusról bővebb felvilágosítást ad a H. Sz. O. E. hivatala (Szeged Tisza Lajos-kürt 69.)

— **A tanítók fizetésrendezése.** A Pol. Ért. jelenti: Az ország egész tanítóikara nagy érdeklődéssel várja a fizetésrendezést, amelyet Zichy János gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter már több ízben megígért a magyar tanítószágnak. Értesüléssünk szerint a jövő évi költségvetésbe felvették már a tanítói fizetésrendezést is s erre a célra közel tizenegymillió koronát fordítanak. A költségvetésbe felvett nagy összegnek mikénti felosztásán javában dolgoznak a kultuszminiszteriumban és az atlagszámításokkal is már elkészültek. Fizetéseszerelésben részesülnek ugy az állami, mint a nem állami tanítók.

— **Alapszabályok megerősítése.** A földművelésügyi miniszter a „Verebélyi vadászársaság” alapszabályait a bemutatási záradékkal látta el.

— **A kóborcigányok megrendszabályozása.** A kóborcigányok megrendszabályozásának kérdésében — mint a lapok írják — nevezetes és radikális lépés történt. Rövid időn belül ugyanis életbe fog lépni a csendőrség számára kiadott új szolgálati utasítás, mely részletesen foglalkozik a cigánykaravánokkal szemben követendő eljárásokkal. Így az új szolgálati utasítás köteleességévé teszi a csendőrségnek, hogy állandóan felügyelet alatt tartsa a cigányokat és legkisebb gyanu alapján is szigorúan motozást meg a kocsiakat. A kocsiátvizsgálása után a csendőrrjárónek személyes motozást is kell tartani. Az eljárás sikere érdekében még akkor is joga van a csendőrség vasraverni a cigányokat, ha azok még nincsenek elfogva.

— **Szőlők állása az Alföldön.** A tavaszi fagyok és a ködök által megtizedelt termést most a fűrtperonospora és a molykacok második és harmadik generációja pusztítja. Hozzá még állandó esős idők kifejesztették a fűrtperonosporát is ugy, hogy a szőlőszemek rohadnak és hullanak. Altagban a homoki szőlőkön még kis közep-termes sem remélhető. Az új borokat 40—44 filléres áron vásárolják.

— **Áthelyezés.** Zsigovits Béla komáromi káptán Zselizre és Juhász Béla zselizi káptán Komáromba helyeztettek át.

— **Váratlan halál.** Kerni Mihály, aki a Lévai Takaré- és Hitelintézetnek majdnem 40 éven át igen hűséges szolgája volt, — e napokban Budapestre utazott, hogy a nyakán támadt kinövét operáltassa. A kinövés azonban már olyan veszélyes jelegűvé vált, hogy vérméregzés állott be s ennek következtében Kerni Mihály f. hó 7-én délelőt a fővárosban családjának és ismerőseinek nagy fájdalomra, meghalt.

— **Esküvő.** Sinka István folyó hó 7-én, tegnap, — délután 4 órakor tartotta esküvőjét Urbán Zsófiával Daménden.

— **Országos vásárok.** Szeptember hó 8-ikától 21-ikeig a következő közeli városokban, illetőleg községsokban lesznek országos vásárok : Szept. 10-én Zselizen, 12-én Garamszőlőfősn, 17-én Ipolyzágon, 18-án Nagysallóban.

— **Az Apolló mozgósínház** — mint értesülünk — f. hó 14-én ujra megkezdí előadásait a városi vígadó színháztermében, ahol a közönség kényelmére páholyokká alakítottat át. A színház tulajdonosa a fővárosi előkelő és elsőrendű mozgósínházak igazgatóival egységsget kötött arra nézve, hogy műsorukat a budapesti bemutató után Léván adhassa elő. Ezen intézkedések folytán a színházban igen szép, jóízű s olyan darabok bemutatására van kilátás, amelyeket nemcsak a felnőttek, hanem a gyermekek is élvezettel nézhetnek meg.

— **Az Állami Tisztviselők szb-naptára 1913. évre,** mely Csikváry Jákó az Állami Tisztv. Orsz. Egyesület hivatalos lapja szerkesztőjének szerkesztésében fog

megjeleni, ezuttal is valóságos kincsesháza lesz az Állami tisztviselőknél. Ára 3 korona, mely összeg a szerkesztő nevére, — Mátyásföldre (Pestmegye) küldendő és pedig legkésőbb f. évi október hó 1. ig. Ajánljuk az Állami tisztviselőik figyelmébe.

— **Öngyilkosság.** Folyó hó 2-án reggel a Lévára 8 óra után érkező vonat elé vetette magát az alsószecsei állomáson *Hubert Mihály* nevű cizmadialegény, akit a vonat kerekei darabokra téptek. Az öngyilkos segéd — mint értesülünk — tetőt ittas állapotban követte el.

— **Italmérések a gazdasági munkásházák között.** Az 1907. évi XLVI. t. c. szerint a gazdasági munkásházák létesítésére kijelölt területeken italmérés nem gyakorolható. A pénzügyminiszter ehhez képest körrendeletben utasítja a pénzügyigazgató-ságokat, hogy a gazdasági munkásházák területére kért korlátlan vagy korlátozott italmérei engedélyeket tagadják meg. Minthogy azonban a törvény csak az italméresi engedélyek kiadását tiltja, nem forog fenn akadály arra nézve, hogy a gazdasági munkásházák területére kis mértékben italméresi engedélyek kiadhatók legyenek. Az ilyen engedélyek megadását is azonban magának tartja fenn a pénzügyminiszter.

— **Az iparosok képzése.** A vidéki városokban általános baj, hogy iparosaink nélkülözik azt a sokféle ismeretet, melyek kivált a mai válságos társadalmi viszonyok között, közös érdekeiknek védelméhez és előmozdításához szükségesek. Az ipartestületek tisztviselői ép azért rendszeren nem az iparosok közül valók, hanem márok, kik sokszor a legjobb akarat mellett sem képesek a kisipar ügyét fejleszteni s felvirágoztatni. A keres. miniszteriumban a múlt napokban anéket azon célból hogy az ipartestületek tisztviselői rendszeres és szervezett kiképzésben részesüljenek s így az iparos osztály érdekeit céltudatosabban képviselhesék. Az értekezlet a kiképzést időszerűnek ítélte és szükségesnek tartja az állandó központi tanfolyam létesítését. Minthogy azonban az utóbbi behatóbb előkészítést kíván, csak az új ipartörvény kapcsán fogják tárgyalásra venni.

— **A föld vasuti hálózata.** Érdekes adatokat közöl az „Archiv für Eisenbahwesen“ f. é. május-junius havi füzetje egész földünk vasúthálózatáról. Szerinte a földrekségen 1910. végén 1,030,014 km. vasut-vonal volt. Ebből Európára esik 333,848 km., Amerikára 526,382, Ázsiára 101,916, Afrikára 36,854 és Ausztráliára 31,014 km. A vasutakla befektetett tőkéről érdekes adatokat közöl említett lap. Szerinte az európai vasutakba 1910. végéig összesen 105,829,816,000 márka volt befektetve, s többi 4 világrész vasutjaiba pedig 121,132,884,000 márka, azaz kerekén az egész földön 227 milliárd márka. Hogy erről az összegről némi fogalmat adjon, azt mondja az idézett folyóirat, hogy ha ezt az összeget 20 márkás aranyokba egy sorba raknánk, az a sor 17,000 km. hosszú volna és elszállítására 9075 vasuti teherkocsira volna szükség. Ennyire fejlődtek a vasutak 1880 óta, amikor Liverpool és Manchester közt az első személyszállító vasútvonal megnyílt.

— **A baglyok** feltétlenül hasznos állatok, melyek az ártalmas egereket állandóan üldözik s ezzel a gazdák nagy hasznára vannak. Nem tagadható ugyan, hogy néha egy-egy hasznos cickányt is felfalnak vagy éhségtől üldözve apró madarakat is megfognak. De ezen kár sokkal kisebb, mint a haszon. Legismertebb a közönséges bagoly, mely szívesen tanyázik tornyokban, sőt szabadon álló galambduokban is. Némely helyen istálló és pajta építésénél a kert felőli oldalon a tűzfalban lyukat hagynak, hogy a bagoly berepülhesen. A másik az ugynevezett halámadár, mely magas gyümölcs és egyéb fákon fészkel, melynek közelében mindennemű egérfélék, bogarak és éjjeli lepkék maradványait s meg nem emésztett részeit találhatni. A legutóbbi éger invázió alkalmával a baglyok igen jó szolgálatot tettek, tehát védjük a baglyokat.

— **Ki viselt először esernyőt.** Az a hős férfi, aki nem közönséges bátorság tanúsításával esős időben állandóan viselte az

ernyőt s példájával lassanként követőket is szerzett, egy Jónás Hanvay nevű angol volt, aki 200 évvel ezelőtt született. — Ha nem is ő volt feltalálója a ma már nélkülözhetetlen rakvizitumnak, mégis ővé az az érdem, hogy London utcáin minden ellentüntetési dacára nyilvánosan mert járni ernyő alatt. Egy régi konstanzi krónika ugyan arról regél, hogy XXIII. János pápa az ottani nagy zsinat idejében már 500 évvel ezelőtt ernyőt viselt, ez azonban valami hata'mas, sátor-szerű alkotmány volt, melyet egy külön lovaszolgálat vitt nagy erőlködéssel a pápa mellett. Jónás Hanvay ernyője azonban már valamennyire hasonlított a miénkhez skönynyebben volt kezelhető.

— **Biztosítás a rossz termés ellen.** Az orosz belügyminiszter körében erősen dolgoznak egy laboratóriumon, mely a rossz termés ellen való biztosítás problémáját volna hivatva megoldani. Ilyen biztosítási lehetőség Oroszországban, a hol a gyenge termések elég gyakoriak, valóságos életkérdése a mezőgazdaságnak és ez okból ugy a gazdasági közönség, mint a kereskedővilág körében, valamint a kormány is, szimpátiázalnak a tervvel, a melynek megoldására ötszázezer rubel alapötökével egy új biztosítótársaság vanterbe véve. Azonban a belügyi kormány egy millió rubelre kívánja fölemelni az alapötököt. Oly széleskörű az érdeklődés, hogy a kívánt alapötököt az orosz gazdasági közönség maga hajlandó jegyezni, a tervezet legfőbb pontja az a kérdés, miként lehet és kell küzdeni a rossz termés ellen. A terv szerint egyébként az esetleges rossz termés nem csak kárfizetéssel akarják ellensúlyozni és a károslulat a tönkölést megmenteni, hanem kölcsönrel akarják támogatni az egyes gazdát, hogy az intenzív és jónak bizonyult olyan gazdasági üzemre rendezkedhessenek be, a melynek segítségével a rossz termés lehetősége és esélye csökkenthető.

— **A kisajátítási törvény novellája.** A vidéki városoknak régi óhajta, hogy a kisajátítási törvénynek a székesfővárosra vonatkozó kivételes intézkedései a nagyobb vidéki városokra is kiterjesztessenek. A vidéki városok ezen kívánságának megvalósulását, jóllehe kívánásaik jogosultsága az összes illetékes tényszerűk által előismertett, az a körülmény késleltette, hogy a kereskedelmi kormány az újabb időben a sok tekintetben elavult kisajátítási jog reviziójával foglalkozott s a városok kívánságát a kodifikálásnál ígérte teljesíteni, ugy értesülünk, hogy a városok ezen jogos kívánsága már közel jövőben teljesülni fog, amennyiben a kisajátítási törvény 2., 4. és 22. §-ainak kiegészítéséről készített törvényjavaslat a minisztertanács elfogadottat s ő felségének legmagasabb engedélye folytán már legközelebb a törvényhozás elé fog terjesztetni. Ambar a törvényjavaslat szövege még nem ismeretes, a kérdés előzetes tárgyalása anyagából nyilvánva ó, hogy a kisajátítási jogot a közel jövőben a nagyobb vidéki városok is megkapják közművelődési és szepítési, vagy bármely más közcélra szolgáló középépületek és intézetek létesítésére, ugyszinten ezek nagyobbítására vagy élszerűbb berendezésére, továbbá az utcák és terek rendezésére és a rendezés folytán megváltozott építési telkek egymás közötti, kényeszer utjáni szabályozására.

Megbizható gyógykezelés. Zavart emésztéssel ellátott egyének, kik étvágyhiányban, telfuvodásban, gyomorgörcsökben és rendetlen székelésben szenvednek, a „Moll-féle siddits-por“ használata által rövid idő múlva visszanyerik egészségüket. Egy doboz ára 2 korona. Szétküldés naponta utánvételrel Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udv. szállító által Bécs, I. Tuchlauben 9. Vidéki gyógyszerárakban határozottan Moll-féle készítményre kérendő az ő gyári jelvényével és aláírásával.

Irodalom és művészet.

Uj Idők. A magyar családok kitünő hetilapjának. Uj Idők-nek elhelt Helmi Jenő művészi szépségekben gazdag, humoros re-

gényének, a „Family Hotel“-nek érdekes folytatását találjuk. Herczeg Ferenc szerkesztő, vidám novellát írt „A jó feleség a földben“ címmel, Adorján Andor pedig a Bretagneról ír szines, elmés levelét. Elbeszélést közöl még a lap Erdősi Dosszától (Arkadia) és Kárpáti Auréltól (Rógnérné) Verset Sas Edétől és Czobél Minkától közöl s héten a lap, míg a „Magyar írók otthonukban“ című rovatban Garádi Viktor méltatását találjuk. Balzac elmés és moly filozófiájú cikke a házasságról, cikk az omnibuszról, a fehér szerecsenről, számos érdekes kép és ötletes fejléc, stb. tartítja még az e heti számot. Az Uj Idők előfizetési ára negyedévre 5 korona. Kiadóhivatala Budapest, VI. Andrássy-ut 16.

Magyar Lányok. Tutsek Anna e héten is ir bájos és okos kis hősnőjéről, Cilikéről. a magyar leányvilág e kedves alakjáról. Regényt Jászszentkyné T. Irén ir „Dóra és Verka“ címmel, verset pedig Zábori Pirokka. Falk Rikárd novellája, cikk a praerie-ről, továbbá Pierre Lotti festői színekben gazdag leírása, a „Nikkói szent hogy“ egéozitika ki a lap szövég részét, amelyet szép képek tarkítanak. A Magyar Lányok előfizetési ára felévre 6 korona. Kiadóhivatala VI., Andrássy-ut 16.

Közönség köréből.

Köszönetnyilvánítás.

Dr. Rudnyánszky Titusz aranyosmaróti főszolgabíró úr 10 koronát, Frasch József úr egy községi bírósági ügyből kifolyólag 7 koronát és Bartos Lajos úr egy községi bírósági ügyből kifolyólag 1 k. 60 fillért volt szives árválhazunk részére adományozni.

Fogadják a nemeslelkű adakozók leghálásabb köszönetünket.

Léva, 1912. szeptember hó 6.

A választmány nevében:

Bellán Sándor, özv. Toóth Zsigmondné,
nőgyeleti II. titkár. tb. alelnök.

Értesítés.

A Baravármegyei Általános Tanítóegyesület által Léván létesített és fenntartott „József Főherceg Tanítók Háza“-nak megnyitása f. hó 15-én vasárnap délelőtt 11 órakor lesz, amelyre a tanfériakat, a tanügy barátait és az érdeklődő közönséget a felügyelőbizottság nevében tisztelettel meghívjuk

Léva, 1912. szept. hó 6-án

Jaross Ferenc, Köveskúti Jenő,
gondnok. felügy. biz. elnök.

Hivatalos közlemény.

6364|1912. szám.

Meghívó.

Léva rt. város képviselőtestülete folyó 1912. évi szeptember hó 8-ik napján d. e. 1/2 12 órakor — a városi székház nagytermében — ünnepélyes rendkívüli közgyűlést tart, melyre a képviselőtestület összes tagjait és az érdeklődőket tisztelettel meghívom.

T á r g y:

Baravármegye alispánjának értesítése, mely tudomásra hozza, hogy Őfelsége kitüntető oklevélét és F. J. rendje lovagkeresztjét dr. Frommer Ignác orvos képviselőtestületi tagnak — a közegészségügy terén tanusított négy évtizedet meghaladó közhasznú működése és érdemei legfelsőbb elismerésül — adományozta.

Az oklevél és lovagrend jelvényének ünnepélyes átadása.

Kelt Léván, 1912. évi szeptember hó 6 ik napján.

Bodogh Lajos
polgármester,

Lévai piaciárak.

Rovatvezető: Dr. Horváth Gyula rendőrkapitány.
 Buza m.-mázasánként 21 kor. 70 fill. —
 21 kor. 80 Kétszeres 17 kor. — fill. 18
 kor. — fill. — Rozs 18 kor. — fill. 19 kor.
 — fill. Arpa 18 kor. — fill. 19 kor. 40 fill.
 Zab 21 kor. 20 fill. 21 kor. 60 fill.
 Kukorica 20 kor. 40 fill. 20 kor. 80 fill.
 — Lencse 38 kor. 60 fill. 38 kor. 80 fill. —
 Bab 28 kor. — fill. 28 kor. 40 fill. —
 Köles 12 kor. — fill. 13 kor. — fill.

Vetőmagvak 100 kilónként: Vörös ló-
 here természetűt arankamentes 175—180
 Vörös lóhere, kis aránkás 165—175 Vörös
 lóhere, nagy aránkás 150—160 Luczerna
 természetűt arankamentes 130—138 Lu-
 czerna, világos szemű aránkás 115—120

Az anyakönyvi hivatal bejegyzése

1912. évi szept. hó 1-től 1912. évi szept. hó 8-ig
 Születés.

A szülők neve	A gyermek neve	A gyermek neve
Struckmüller S. Kugyela K. Huszár Erzsébet	fiú leány	István Rózi
Horváth I. Székesvári E. Bázy Ferenc Patay Margit	leány fiú	Margit Kornél
Skorecz János Vojtek Ilona	fiú	István

Halalozás.

Az elhunyt neve	Kora	A halál oka
Palásti Emma	5 hó	Torokgyík
Jancsó Mihály	66 éves	Egési sebek
Hubert Mihály	21 éves	Öngyilkos
Góra Gizella	15 éves	Vörheny
Órdogh Arpád	19 éves	Tüdővész
Matulányi Jánosné	33 éves	Al. gümőkór
Heineman Dezső	23 hó	Agy. gyuladás
Kafian Antal	62 éves	Érelmeszesedés

Nyilttér.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Enyhe, oldó háziért mindazoknak, kik emésztés zavarokban és az illő életmód egyéb következményeiben szenvednek.

Egy eredeti doboz ára 2 korona.

Vidéki gyógyszerárakban kérjük Moll készítményeit.

MOLL-FÉLE SÓBORSZESZ

Fájdalom csillapító és erősítő, bedörzsölés, elismert, régi jólnevelő háziért szagát és hűléből származó mindennemű betegségek ellen.

Eredeti üveg ára 1 kor. 2.

Kapható minden gyógyszerárakban és drogeriában.

Főszékhely MOLL A. gyógyszerész Cs. kir. udv. szállító, Bécs, I. Tuachbuen 9.

Tanuló felvétetik azonnal

Steiner Sándor
 óras- és ékszerész, Léván.

Kiadó üzlet és lakás.

Kálnai-utca 23 számú házban 1 üzlet-helyiség hozzávaló lakással és pincével és Ozman-téren szintén 1 üzlet és lakás pincével és ugyancsak ott 1 lakás (2 szoba, konyha s pince) is kiadó. Bővebbet Monaco Mosenál, Léva

Kukorica-szárító

— eladó —

1 méter széles 4 méter hosszú.
 Bővebbet: **Ladányi-utca 7.**

Zongora tanítást

elvállal intelligens gyakor-
 lott urileány.
 Bővebbet Nyitrai és Társa r. t.
 könyvkereskedésében.

Eladó házhelyek

A vasuti vendéglő mögött
 olosó házhelyek eladók.
 Czim a kiadóhivatalban.

Nagysallóban

jó forgalmu
 vendéglő, mészáros és hentes
 üzlettel egybekötve a tulaj-
 donos betegsége miatt eladó
 esetleg bérbeadó.
 Bővebb felvilágosítást ad
FABIANEK LAJOSNÉ Nagysallóban.

Kiadó családi ház.

Léván, Honvéd-utca 40. sz. há-
 rom szoba, fürdőszoba, nagy üvegezett
 veranda, konyha, éléskamra, pince,
 mosókonyha és circa 300 □ öl kert,
 november 1-jére.

Eladó
 egy Szmirna szőnyeg.
 Cim a kiadóhivatalban.

3809 és 2816/1912 tikvi szám.

Árverési hirdetmény.

A lévai kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság közhírvé teszi hogy id. Rácz Jónás és id. Rácz Jónás neje Deák Erzsébet végrehajtásnak Varga Gézáé szül. Rácz Rozália végrehajtást szenvedő elleni végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyében ifju Rácz Jónás és id. Rácz Jónásné szül. Deák Erzsébet által benyújtott utóajánlati kérvénye folytán az 1881 évi LX t. cz. 144 § és a Vhn alapján a végrehajtási érverést a végrehajtást szenvedő Varga Gézáé szül. Rácz Rozáliának a lévai kir. járásbíróság területén Léva város határában fekvő és a lévai 1382 szjtkvben A I. 1 sor 683. hrsz 622 ö. i. számú ház és beltelekbeni 1/6 rész illetményére 902 korona és az ottani 1948 szjtkvben A I. 1 sor 2008 hrszámú szű öbeni 1/12 rész illetményére 389 korona 10 fillér kikiáltási árban az árverést elrendeltet még pedig a Vhn 27 § alapján akként, hogy ezen határnapon a fenti ingatlanok a megállapított kikiáltási árnál alacsonyabb áron eladatni nem fognak. Ezen nyilvános bírói árverés 1912 évi október hó 8 napján délutéli 10 órakor Léván a tikvi hatóság iratárában lesz megtartva.

Az árverési szándékozók tartoznak az ingatlanok kikiáltási árának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi 3333 számú I. M. R. 8. §-ban kijelölt óvadék-kepes értékpapírban a kiküldött kezdehez letenni vagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál törént előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervény: átszolgáltatni, mely kötelezettség alól csak a Vhn. 21. §-ában megnevezettek vannak felmentve.

A kikiáltási árnál magasabb ígért esetében bánatpénz a Vhn 25. §-ának megfelelően és az ott jelzett következmények terhe mellett kiegészítendő.

Kelt Léván a kir. járásbíróóság mint telekkönyv-hatóságnál 1912. évi aug. hó 29. napján. Pogány s. k. kir. járásbíró.

A kiadmány hitelűl:

Dódek
 kir. tikvvezető.

Eladó ház és szőlő.

Árok-utca 13. számú, 1906-ban épült ház, mely áll 5 szoba és 5 konyhából; valamint egy Kákai jó termő szőlő három szoba és konyhával a Sportegylet közelében. — Bővebb felvilágosítást ad **Béres János.** Kákákban.

Modern ház

a Mangorló utcában (17), 4 szoba konyha, fürdő szoba, kamra, pincze, üvegezett folyosó melléképületben cselédszoba és mosó konyha, parkirozott udvar, gazdasági udvar kis zöldeges-kert, kút az udvaron, folyó év november hó 1-től bérbeadó, esetleg eladó.

Feltételek **TOKODY IMRE** vendéglősnél tudhatók meg.

Rég

biztosító intézet

az északmagyarországi megyék ujjászervezéséhez, az északi megyéket, de különösen Árva, Bars, Esztergom, Hont, Liptó, Nógrád, Nyitra, Pozsony, Trencsén, Turóc és Zólyom megyéket alaposan ismerő, oly intelligens és agilis egyéneket keres, kik a biztosítás minden ágában jó üzleteredményeket értek el, és a magyar és lehetőleg a német és tót nyelvet is tökéletesen bírják, 30 évnél nem idősebb egyének eljében részesülnek. Nyugdíjképes állás, érdemszerinti díjazások. Fényképpel fölszerelt ajánlatok Eckstein hirdetőjébe (Budapest, VIII ker., Erzsébet-körút 37.) küldendők.

„AZ OLLA”
 szakorvosok által megvizsgálva és legjobbnak minősítve van.
 Két évi jóállás. Ára tucatanként 4.—, 6.—, 8.— és 10. korona

„OLLA” GUMMI
 különlegesség. A tudomány mai állása szerint bebizonyított legjobb létező Gummi óvszer.

Az „OLLA” több mint 200 orvos által legmegbízhatóbbnak van ajánlva. Kapható az ország minden gyógyszerárakban és jobb drogeriákba.

Követelje azonban hogy a szállítója önnek eskias OLLA-t adjon és ne engedjen magának csekélyebb értékű silány utáztatot mint „ép oly jól” felcírázni! Az elárusító helyek kimutatását. Árjegyzéket és eredeti propaganda reklámat ingyen küld az

„OLLA” gummigyár Wien. H/437 Fraterstrasse 57
 Kapható Léván: **KNAPP I. drogeriájában**
 s **PICK EDE** illatszerezs-üzletében.

CLIMAX
 nyersolajmotorok és lokomobilok 3-70 HP.
 Magasnyomású nyersolajmotorok 15—150 lóerőig ::
 legelőcsőbb és legmegbízhatóbb üzemeltetési biztosság. Üzemkölség leérőnként 1—2 fill. Alapdóan zavartalan üzemlő — Pénzügyőri felügyelet nélkül! Egy szerű kezelése! Sok száz gép üzemben!

Költségvetések és árlisták díjmentesen.

Bachrich és Társa
 betétitársaság motorgyári fióktelepe
BUDAPEST
 VI. Váci-körút 59/ft

300—1912 ügyszám.

Árverési hirdetés.

A Hecht Viktor kissallói lakos által Bars-Endréden folyó évi július hó 27-ikén Horn Jakab barsendréd lakostól 710 korona vételáron megvett, de át nem vett két darab és pedig egy 9 éves vörös deres herélt és egy 9 éves szürke kanca lovat

Léván, folyó évi szeptember hó (11) tizenegedik napján délelőtt (11) tizenegy órakor, hivatalos irodámban

megtartandó nyilvános árverésen, a legtöbbet ígérő vevőknek, készpénz fizetés ellenében eladom és a lovakat, a vételár lefizetése után, a vonatkozó marhalevelekkel együtt azonnal átadom.

Kelt Léván, 1912. szeptember 6-án.

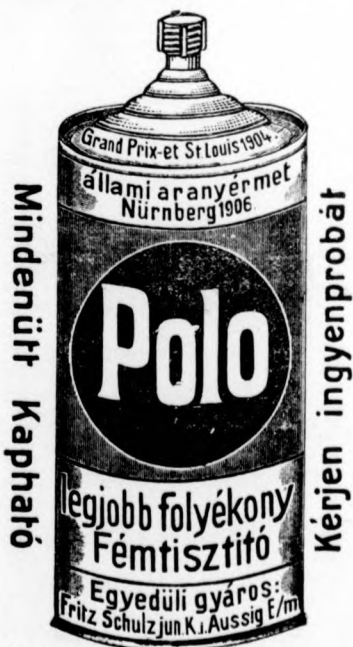
Belcsák László
kir. közjegyző.

Mindennemű legdiszesebb kivitelben készítettnek
Könyvkötői **Nyitrai és Társa r. t.**
Munkák a könyvkötészetében, — Léván.

A legjobb padlómaaz
FRITZELAKK
Tartós! ————— Kiadós!
Használatban legolcsóbb!
Bevásárlásnál ügyeljünk, hogy csakis eredeti **FRITZELAKK** csomagok legyenek
Kapható: **Stern József** festékkereskedésében Léván.

== Kölcsönkönyvtár ==

ujjonnan kiegészítve kb. 8000 kötet magyar, német és francia regény
NYITRAI és TÁRSA R. T.
könyvkereskedésében **LÉVÁN.**
Előfizetés bármely nap kezdhető.

50986/1/B—1. 1912, szám.

Termelt tűzifa eladás.

A garamrévi m. kir. erdőgondnokság Ujbánya és Rudnó közelében lévő erdőrészeiben termelendő 1912—1914 évi tűzifatermés zárt írásbeli ajánlatok után tog eladatni.

Az ajánlatok legkésőbb **1912. évi szeptember hó 23-án déli 12 óráig** nyújtandók be Zsarnócán a m. kir. erdőhivatalnál és szeptember hó 24-én délelőtt 10 órakor fognak az erdőhivatal tanácstermében felbontatni.

A faanyagok a kikiáltási árak részletes kimutatása az árverési föltételek, ajánlati űrlap és boríték a zsarnócai erdőhivatalnál szerezhetők be.

Budapest, 1912. évi augusztus hóban.

M. kir. földmivelésügyi Minister.

A Budapesti Asztalos
Ipartestület védnöksége alatt álló
BUTORCSARNOK
és hitelszövetkezet
az Orsz. Közp. Hitelszövetkezet tagja, 12 éve fenáll felhívja a n. é. butorvá sárló közönség figyelmét a
VIII. József körút 28 (Békkocsis-u. sarok), valamint
IV. ker Ferenciek tere 1. sz. (Királyi bérpalota)
ujjonnan átalakított helyiségeiben rendezett
lakásberendezési kiállítás
megtekintésére, raktárunk mely a legnagyobb az országban, a legegyszerűbbtől, a legnagyobb kivitelű, művészek által tervezett és szakbizottság által felülvizsgált butorokból áll.
Teljes lakásberendezéseket művészi
tervek szerint készítünk,
minden darab jótállás mellett adatik el.

Apolló mozgószínház.

Van szerencsém a n. é. közönségnek becses tudomására adni, hogy a

Mozgófénykép előadásokat

folyó hó 14-én újból megkezdem és azokat folytatólag minden szombat és vasárnapon rendezni fogom.

A kezdő előadásra sikerült csupa **elsőrendű számokból** a műsort összeállítanom. Bővebbet a falragaszok és szinlapok. ●●●● ●●●● ●●●● ●●●●

Kiváló tisztelettel

Fertikó József.

WASHALL
legjobb mosószer
 Washall Company Wien
 11 Kurzbaugasse 3.

Kapható: KNAPP drogeriában LÉVÁN.

Thomassalakot

őszi és tavaszi szállításra kilópercen-
 tenként 38 fillérért bérmentve
 bármely állomásra, ugyszintén super-
 fosfát, kálisó, kainit és egyéb
 műtrágya féléket a legjutányo-
 sabban ajánl

Berceller Márton Ipolyság,
 (Ingyen vegyelemezés.)

Szállítás és fuvarozás

valamint költözködések
 legfigyelmesebben és jutányos
 árban elvállal

Spitz Armin szállító
 Léva, Szepesi u. 22.

KNAPP DÁVID

mezőgazdasági és varrógépek nagy raktára

Telefon szám: 33. L É V Á N. Telefon szám: 33.

Piactéren, nagy kiterjedésű gépraktárom céljára épült
 házamban nagy választéku

állandó gépkiállítás van berendezve.

Hazai gyártmányu gépek:

Világbiru „RAPID“ lánczos kutak. „Alfa Separator“ tej és
 vajgazdasági gépek. — Legjobb minőségű takarmánykamrák
 elkészítése és felállítása jutányos árakban. — Hofherr és
 Schrantz-féle gőzcéplő készletek, Ganz-féle motorok minden
 nagyságban, valamint minden e szakba vágó gépek és géprészek.

A mesterdálnok.

Czipóm szép és tökéletes,
 Benne jární élvezetes,
 Mert ha cipőt szegzek, varrok,
 Rajt' van

PALMA
 kaucsuk sarok.

Ajánljuk:

legolcsóbb napi árak számi-
 tásával elsőrendű, direkt
 forrásokból beszerzett
 fűszer- és gyarmatárunkat,

valamint állandóan friss csemege-sajt,
 naponta érkező felvágott és egyéb
 csemegeáruinkat.

Közvetlen kávéimportunk folytán

k á v é i n k

ugy ár, mint minőség tekintetében
 versenyen kívüliek!

Legjobb Mauthner-féle kerti és
 vetemény magvak!

Gépolaj, gépkenőcs, tavottaszir
 carbolineum, aszfalt-fedéleméz,
 gummi- és aszbesztáru, petroleum,
 benzin, carbit és kátrány vegyi
 termékek, gyanta, kénpor, kék
 és zöld gálicz, raffia-háncs, min-
 dennemű festékáru,

portland és románczement
 állandó nagy gyári raktára.

M. kir. marhasó és lópor-áruda.

DISZKOSZORUK

fa- és érczkoporsók gyári áron!

VARRÓGÉPEK

5 évi jótállással

Kern Testvérek

fűszer-, csemege és vasnagykereskedése

Telefon 14. L É V A. Alapított 1881.

Ajánljuk továbbá ujonnan berendezett vas-
 áruházunkat.

Állandó raktárt tartunk legfinomabb nickel, alumi-
 nium, email, öntött és lemez

konyhaedényekből,

egyensúly-, táblás és tizedes mérlegekből, legjobb minő-
 ségű sajtolt lapát, szél répavilla és répakiemelő, fejsze
 csákány, kapaáru, fűrés, reszelő, metsző olló, ojtó
 kés, összes kerti, mezőgazdasági, méhészeti, tej-
 gazdasági, bádagos- és kőmives szerszámok, épü-
 let- és butorvasalások olajozók, kenőszelenczék, gép-
 szijak, szivattyúk, kenderömlők, tömítő anyagok, víz-
 mentes ponyvák, csigafurók, kalapácsok, sluk, állók,
 kereskedelmi öntvények stb. vascikkekből.

Legelőszetűbb többször csavart horg. drótfonat-
 kerítés és tuskés buzal raktár.

Fényképészeti cikkek, kerékpá-
 rok, pneumatikok nagy raktára.

Szives megkeresésre készséggel szolgálunk spe-
 cziális árajánlattal. Nagybani vételnél külön ajánlat.

Saját gyártmányú
 aczél szén a v á g ó k é s e k
 negybani eladás.